

Babišova vláda svádí zvyšování schodku rozpočtu na covid-19. V reálu však půlku peněz prošustrovala

- CZ24 News | 7. dubna 2021

ČESKO: Babišova vláda svádí zvyšování schodku státního rozpočtu ČR v loňském roce na covid-19, ve skutečnosti šlo ale na boj s pandemií jen část peněz z celkového schodku 367 miliard. Nejméně 147 miliard z deficitu šlo na výdaje, které vůbec nesouvisely s pandemií koronaviru. Kromě krize a jejích dopadů se navíc projevila i dlouhodobá neschopnost státu dokončit zásadní projekty, které mají přinést pozitivní dopad na život občanů nebo výkonnost ČR.

Vyplynulo to z výroční zprávy za rok 2020 Nejvyššího kontrolního úřadu (NKÚ).

„Pandemie nemoci covid-19 se bezesporu tvrdě promítla do hospodaření státu. Z našeho pohledu na sebe však vzala roli katalyzátoru, zesilovače problémů, kterými naše země v oblasti nakládání s veřejnými prostředky trpí dlouhodobě a na které jsme opakovaně upozorňovali,“ uvádí k výroční zprávě prezident NKÚ Miloslav Kala.

Schodek státního rozpočtu ČR v roce 2020 dosáhl 367,4 miliardy korun, původně byl přitom navrhován schodek 40 miliard. Kontroloři horší výsledek přičítají meziročně nižšímu plnění příjmů státního rozpočtu, chybějícím úsporám a výraznému nárůstu výdajů.

Jak zjistil NKÚ, zvyšovaly se však nejen výdaje spojené s nemocí covid-19, ale zejména běžné výdaje, které s pandemií nesouvisely.

Celkové výdaje v roce 2020 meziročně vzrostly o 291 miliard korun na celkem 1 842,9 miliardy korun. Minimálně 147 miliard korun ale nesouviselo přímo s pandemií nemoci covid-19.

Ministerstvo financí přitom ve svém pokladním plnění zařadilo mezi výdaje, které měly souviset s opatřeními proti covidu, i takové položky, které s nimi přímo nesouvisely. Jako příklad zmiňuje NKÚ jednorázový příspěvek důchodcům nebo oddlužení nemocnic.

„Zatímco v roce 2019 byl podíl státního dluhu 28,5 % HDP, v roce 2020 se meziročně zvýšil na 36,5 % HDP. ČR je tak sice stále jedna z nejméně zadlužených zemí EU, dle odhadu Evropské komise je ale tempo zadlužování jedno z nejrychlejších. Takový výsledek ohrožuje budoucí stabilitu veřejných financí,“ uvedli kontrolori.

Stát neumí řešit problémy

Výsledek hospodaření státu tak podle nich nelze přičítat jen vlivu pandemie. Stojí za ním i to, že stát odkládá řešení dlouhodobých problémů.

NKÚ dále poukázal, že výkonnost státu se promítla nejen do reakce na pandemii, ale i do oblastí, jako jsou rozvoj dopravní infrastruktury, digitalizace státní správy nebo sociální oblast. Negativní dopady nejen na tyto oblasti měla i přebujelá byrokracie, pomalé procesy a nekoordinovanost.

V té souvislosti kontrolori zmínili, že třeba výstavba dálnic je v ČR výrazně pomalejší než v sousedním Polsku. V roce 2020 bylo v ČR zprovozněno jen 21 km nových úseků dálnic, zatímco v Polsku 138 km.

Problémy v přípravě i průběhu staveb a nedostatečnou péči o dopravní infrastrukturu potvrdila i kontrola zaměřená na dálniční a silniční mosty. Z celkového počtu 17,5 tisíce mostů bylo 3,4 tisíce ve špatném až havarijním stavu.

Problémem podle NKÚ zůstává i kvalita služeb státu pro občany, což má změnit k lepšímu elektronizace státní správy. Výdaje na ni sice neustále rostou, vynaložené peníze však očekávaný výsledek nepřinášejí.

Od roku 2016 ministerstva vynaložila v této oblasti minimálně 67 miliard korun, přesto si ČR v roce 2020 v rámci dílčího ukazatele „digitální veřejné služby“ indexu DESI meziročně pohoršila o dvě místa a skončila 22. mezi zeměmi EU.

NKÚ připomněl, že například na systém elektronické identifikace a Portál občana vynaložilo ministerstvo vnitra téměř 250 milionů korun, přesto byla nabídka služeb pro občany pouze omezená a navíc portál využilo jen minimum plnoletých občanů.

Resort se tvrzením brání

Stát také podle úřadu nedostatečně řeší dlouhodobé problémy v sociální oblasti, jakými jsou důchodová reforma, zaměstnanost starších osob a sociální vyloučení.

Na podporu zaměstnanosti uchazečů starších 50 let vydal stát 6,5 miliardy korun. Tyto prostředky podle zjištění NKÚ sice přispívaly ke zvýšení zaměstnanosti, ale jen do doby, než skončilo financování těchto projektů.

Ministerstvo financí se proti tvrzením NKÚ ohradilo.

„Je nutné si uvědomit, že kromě pomoci podnikatelskému sektoru a ekonomice, která jen ze státního rozpočtu v roce 2020 dosáhla 217 miliard korun, s pandemií nerozlučně souvisely i další výdaje,“ uvedl resort v prohlášení na webu.

V té souvislosti zmínil třeba vyšší sociální dávky o 36 miliard korun oproti původnímu rozpočtu, nebo zvýšení kapitálových výdajů o 26 miliard korun oproti původnímu rozpočtu.

I tyto vyšší výdaje měly podle ministerstva za cíl stabilizovat tuzemskou ekonomiku, podpořit její růst a snížit související sociální tlaky.

Zdroj: <https://www.byznysnoviny.cz/>